

Analýza volebního systému členské schůze ČBS

Motivace

Na členské schůzi 12. 4. 2015 došlo k diskuzi nad systémem přidělování hlasů bridžovým klubům na základě velikosti členské základny. Soudobý model (jeden hlas za každých započatých 20 členů) byl vyhodnocen jako nevhodný z důvodu vysokého vlivu neaktivních (či poloaktivních) bridžových klubů s počtem členů v řádu nízkých jednotek. Navrhované řešení (jeden hlas za každého člena) bylo delegáty shledáno za opačný extrém (přílišný vliv hlasů velkých klubů, převážně s důrazem na situaci, kdy nejsou vhodně reprezentováni členové velkého klubu s menšinovým názorem).

Jako dočasné řešení byl zvolen upravený poměr (jeden hlas za každých započatých 10 členů) a dále bylo zadáno zpracování pokročilejšího systému, který by lépe vyhověl zadání přenosu mandátů na aktivní kluby bez neadekvátního zvýšení mandátů klubů největších.

Zadání

V diskuzi zazněly dvě základní definice aktivního klubu.

- (1) Aktivní klub má 4 členy, aby jeho členové mohli společně hrát bridž.
- (2) Aktivní klub je ten, který pravidelně pořádá soutěže (což si logicky žádá širší základnu)

Za výchozí bod považují delegáti bod první s důrazem na lehké navýšení navrhované hranice (ať z praktických důvodů, či přiblížení druhému bodu).

Řešení

Ideální řešení v teorii připomíná problematiku převodu IMP na VP. Chceme tabulku, kde se počet členů (IMP) převádí na počet hlasů (VP) tak, že jednotlivé koše se postupně rozšiřují (s tím rozdílem, že nepotřebujeme výrazné zastropování). V případě využití výpočetní techniky pak nejlepší smysl dává "nová" VP tabulka, kde každý IMP/člen přidává příslušný zlomek VP/hlasu.

Bez použití elektronického hlasovacího zařízení pak ideální řešení v praxi splňuje následující body:

- Výpočet počtu hlasů je formulován jedním bodem stanov v několika jednoduchých větách spíše než rozsáhlou tabulkou.
- Role skrutátora není komplikována množstvím různých čísel, která se navzájem těžko sčítají.
- Počty hlasů jsou celočíselné, i nejmenší klub je reprezentován jedním hlasem.

Návrh 1

Idea: Zachováme nově přijatý systém "1za10". Penalizace malých klubů bude provedena jemnějším dělením na zlomky hlasů. Následně budou výsledné počty hlasů znormovány a zaokrouhleny.

Členů (a)	Idea	Hlasy	Členů (b)	Idea	Hlasy
1-5	0,2	1	1-6	0,25	1
			7-9	0,5	2
6-10	1	5	10-12	1	4
			13-15	1,5	6
11-20	2	10	16-21	2	8
21-30	3	15	22-30	3	12
31-40	4	20	31-40	4	16
41-50	5	25	41-50	5	20

Levá tabulka (1a) pouze penalizuje kluby o méně než šesti členech. Výhodou je snazší sčítatelnost násobků pěti i snazší formulace. Nevýhodou je nediplomatická návrhu (příliš konkrétní zacílení).

Pravá tabulka (1b) je dostatečně spojitá a splňuje ideu VP tabulky (rostoucí koše) - v této souvislosti je třeba první koš vnímat spíše jako koš 4-6 (tedy délky 3), do kterého jsou přidány i "dysfunkční" hodnoty 1-3 (viz bod 1 výše v zadání). Nevýhodou je nutnost zadání tabulkou.

Návrh 2

Idea: Formulujeme jednoduchý vzoreček pro převod počtu hlasů na členy. Jeden pro malé kluby, druhý pro velké.

2a) Počet hlasů se určí vydělením počtu členů čtyřmi a zaokrouhlením dolů (platí pro 1-19 členů) nebo vydělením pěti a zaokrouhlením nahoru (platí pro 12 a více členů) - vlevo

2b) Počet hlasů se určí vydělením počtu členů čtyřmi a zaokrouhlením dolů (platí pro 1-19 členů) nebo vydělením šesti a zaokrouhlením nahoru (platí pro 19 a více členů) – vpravo

Členů (a)	Hlasy	Členů (b)
1-7	1	1-7
8-11	2	8-11
12-15	3	12-15
16-20	4	16-24
21-24	5	25-30
25-28	6	31-36

Společnou nevýhodou je přítomnost všech přirozených čísel, nikoli jen násobků pěti (či alespoň čtyř) od určité hranice počtu hlasů. Zdánlivá nevýhoda (široký první koš) je diskutována u návrhu 1.

Výhodou (2a) je skutečnost, že délka košů je neklesající posloupnost (lidsky řečeno: nejsou tam zuby). Nevýhodou je skutečnost, že se jedná de facto o systém "1za5" a tedy o velký krok směrem, který si

členská schůze nepřála.

Výhodou (2b) oproti (2a) je zjemnění na "1za6", byť se stále jedná o (menší) krok stejným směrem. Nevýhodou je široký koš 4 (16-24). Ten lze obhájit tím, že se jedná o dosažení velikosti dostatečné k tomu, aby klub aktivně fungoval i podle druhé definice.

Závěr

Analýza předkládá 4 verze volebního systému. Verze (1a) je nejjednodušší, ale hrozí u ní nejvyšší riziko výrazně negativního přijetí ze strany dotčených klubů. Verze (1b) nejlépe odpovídá požadavkům, které zazněly během diskuze členské schůze. Verze (2a) plní zadání s tím, že přidává další výrazný přesun hlasů k větším klubům nad rámec přesunu schváleného v poslední verzi stanov. Verze (2b) pak tento přesun provádí v omezenější míře.

V Ústí nad Labem, dne 13. 4. 2015

Petr Jelínek (pje@seznam.cz)